

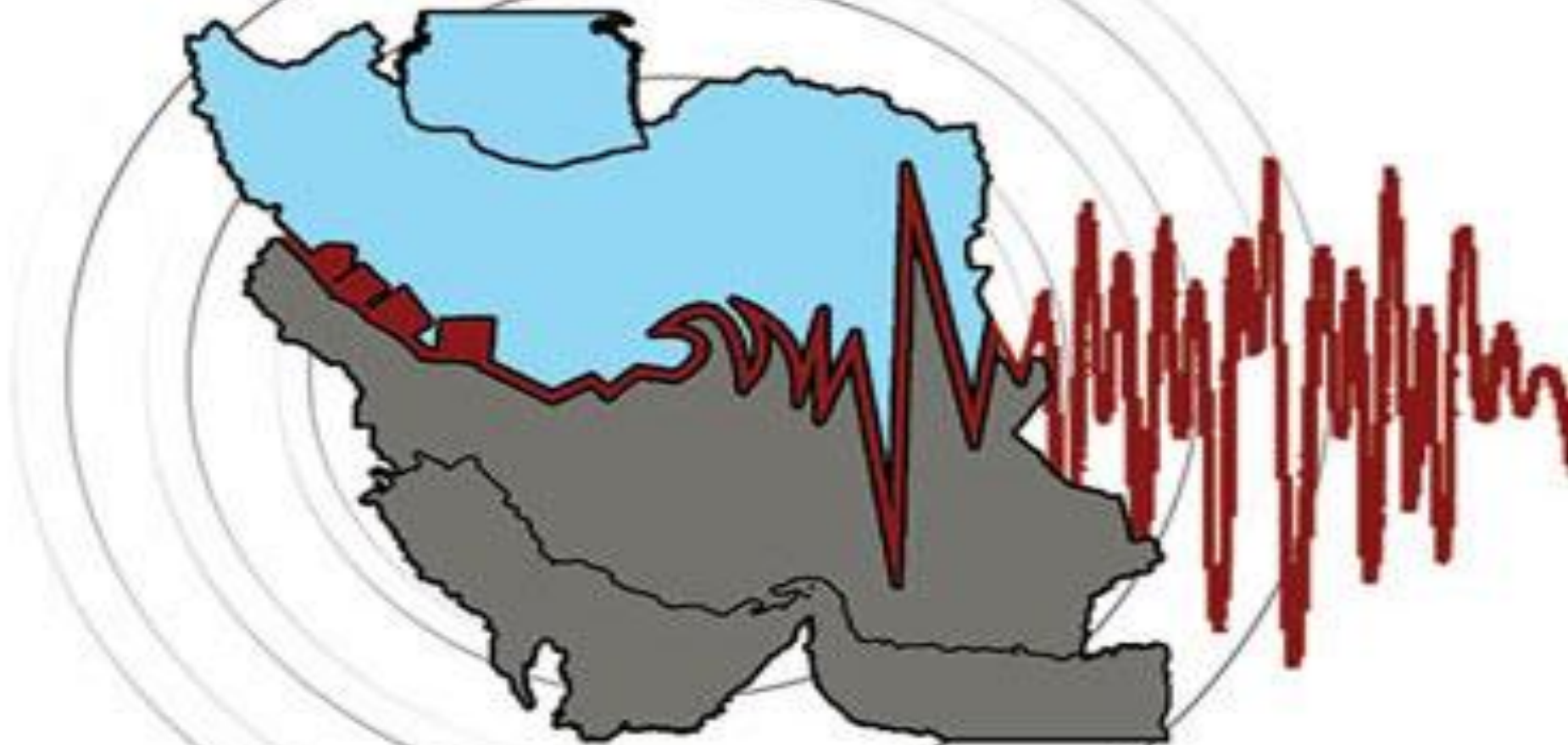
از خاک تا آتش، از آتش به خاک

پلاسکو

دی و بهمن ۱۳۹۵



به خاطر میخی، نعلی افتاد و به خاطر نعل، اسبی افتاد و به خاطر اسبی، سواری افتاد و به خاطر سواری، جنگی شکست خورد و به خاطر شکستی، مملکتی نابود شد و همه این ها به خاطر کسی بود که میخ را خوب نکوپیده بود.



مدیریت بحران شهر داری اسلامشهر

WWW.MBOHRAN.IR

اصل صد و پنجاه و شش (۱۵۶) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران به نام "اصل وظایف قوه قضاییه" نیز شناخته می شود.

قوه قضاییه قوه‌ای است مستقل که پشتیبان حقوق فردی و اجتماعی و مسیول تحقق بخشند به عدالت و عهده‌دار وظایف زیر است: ۱- رسیدگی و صدور حکم در مورد تظلمات، تعدیات، شکایات، حل و فصل دعاوی و رفع خصومات و اخذ تصمیم و اقدام لازم در آن قسمت از امور حسبه، که قانون معین می کند. ۲- احیای حقوق عامه و گسترش عدل و آزادیهای مشروع. ۳- نظارت بر حسن اجرای قوانین. ۴- کشف جرم و تعقیب مجازات و تعزیر مجرمین و اجرای حدود و مقررات مدون جزایی اسلام. ۵- اقدام مناسب برای پیشگیری از وقوع جرم و اصلاح مجرمین.

قانون مجازات اسلامی

- ماده ۱۵۲- هر کس هنگام بروز خطر شدید فعلی یا قریب الوقوع از قبیل آتش سوزی، سیل، طوفان، زلزله یا بیماری به منظور حفظ نفس یا مال خود یا دیگری مرتکب رفتاری شود که طبق قانون جرم محسوب می شود قابل مجازات نیست مشروط بر اینکه خطر را عمداً ایجاد نکند و رفتار ارتكابی با خطر موجود متناسب و برای دفع آن ضرورت داشته باشد.
- تبصره- کسانی که حسب وظیفه یا قانون مکلف به مقابله با خطر می باشند نمی توانند با تمسک به این ماده از ایفای وظایف قانونی خود امتناع نمایند.

از حیث مسئولیت مدنی

- برابر ماده ۱ قانون مسئولیت مدنی (هر کس بدون مجوز قانونی عمدا یا در نتیجه بی احتیاطی به جان یا سلامتی یا مال یا آزادی یا حیثیت یا شهرت تجاری یا به هر حق دیگر که به موجب قانون برای افراد ایجاد شده لطمه ای وارد نماید که موجب ضرر مادی یا معنوی دیگری شود مسئول جبران خسارت ناشی از عمل خود می باشد.

مسئولیت کیفری (جزائی) عامل/مرتکب :

- صرف نظر از فعل یا ترک فعل احتمالی مرتکب به تجویز ماده ۲ قانون مجازات اسلامی و مسئولیت مدنی و حقوقی مترتب بر آن، طبق ماده ۲۸۹ قانون مزبور، جنایت بر نفس، عضو و منفعت بر سه قسم عمدی، شبه عمدی و خطای محض از سوی قانوگذار مقرر شده است. در فرض خوش بینانه، اگر بپذیریم که هیچ عمدی در وقوع حادثه آتش سوزی پلاسکو از سوی اشخاص حقیقی و حقوقی وجود نداشته، از حیث حقوقی و قانونی، سهو عمل ناشی از فعل یا ترک فعل قانونی مقرر نسبت به آنها قابل مطالعه و بررسی است و مصدومیت و جان باختن بسیاری از افراد در این حادثه از این منظر، به تجویز مقرر در ماده ۲۹۱ آن قانون، قابلیت تعقیب قانونی دارد.

• برابر بند پ این ماده، هر گاه جنایت به سبب تقصیر مرتکب (اشخاص حقیقی و حقوقی دولتی و غیر دولتی و خصوصی) واقع شود، مشروط بر اینکه جنایت واقع شده، مشمول تعریف جنایت عمدی نباشد، به تجویز صدر همان ماده (۲۹۱) - جنایت (قتل) شبه عمد محسوب می گردد. حتی، در فرض بسیار خوش بینانه؛ وفق بند پ ماده ۲۹۲ همان قانون؛ جنایتی که در آن مرتکب، نه قصد جنایت بر مجنی علیه را داشته باشد و نه قصد ایراد فعل واقع شده بر او را، از زمره جنایت (قتل) خطای محض محسوب می شود.

وظایف شهرداری در پیشگیری از بحران

- شهرداری به استناد بند ۱۴ ماده ۵۵ و سازمان آتش نشانی به موجب ماده ۳ اساسنامه خود وظیفه نجات انسان ها و مهار و اطفای حریق را برعهده داشته است و همچنین مستند به بند (د) ماده ۹ قانون تشکیل سازمان مدیریت بحران، ریاست شورای هماهنگی مدیریت بحران شهر برعهده شهردار می باشد.
- صرف اخطار آن هم به دفعات مکرر منجر به رفع مسئولیت از شهرداری نبوده و لزوما باید دفع خطر یا از طریق بازسازی یا تخریب بنا انجام می گرفت

• شهرداری به استناد بند ۱۴ ماده ۵۵ قانون شهرداری‌ها وظیفه اتخاذ تدابیر موثر و اقدام لازم برای حفظ شهر از خطر سیل و حریق و همچنین رفع خطر از بناها، دیوارهای شکسته و خطرناک واقع در معابر عمومی و کوچه‌ها و اماکن عمومی و دالان‌های عمومی و خصوصی را به عهده دارد.

در تبصره این ماده نیز آمده است شهرداری وظیفه دارد کلیه موارد مربوط به رفع خطر از بناها و رفع مزاحمت‌های مندرج در ماده خود را پس از کسب نظر مأمور فنی خود به مالکین یا صاحبان اماکن ابلاغ مهلت‌دار متناسب صادر و اگر دستور شهرداری در مهلت معین به اجرا گذاشته نشود. شهرداری راسا با مراقبت مأمورین خود اقدام به رفع خطر و مزاحمت کرده و هزینه مصروف را به ازای صدی ۱۵ خسارت از طرف دریافت خواهد کرد.

ماده ۱۰۰ قانون شهرداری

تبصره ۶

در مورد تجاوز به معابر شهر، مالکین موظف هستند در هنگام نوسازی براساس پروانه ساختمان و طرح‌های مصوب رعایت بره‌های اصلاحی را بنمایند. در صورتی که برخلاف پروانه و یا بدون پروانه تجاوزی در این مورد انجام گیرد شهرداری مکلف است از ادامه عملیات جلوگیری و پرونده امر را به کمیسیون ارسال نماید. در سایر موارد تخلف مانند عدم استحکام بنا، عدم رعایت اصول فنی و بهداشتی و شهرسازی در ساختمان رسیدگی به موضوع در صلاحیت کمیسیون‌های ماده صد است.

شورای شهر

حسب بند ۱۹ ماده ۷۱ قانون تشکیل شورای شهر و روستا وظیفه نظارت بر امور اماکن عمومی و اتخاذ تدابیر احتیاطی برای جلوگیری از خطر آتش سوزی و ... را بر عهده دارد علاوه بر این مسئولیت نظارت بر کار شهرداری نیز بر عهده این شورا است؛ لذا در این راستا در صورت قصور از انجام وظایف می توانند مقصر حادثه محسوب می شوند.

ماده ۷۱ - وظایف شورای اسلامی شهر به شرح زیر است:



- ۱۹ - نظارت بر امور تماشاخانه‌ها، سینماها و دیگر اماکن عمومی، که توسط بخش خصوصی، تعاونی و یا دولتی اداره می‌شود با وضع و تدوین مقررات خاص برای حسن ترتیب، نظافت و بهداشت این قبیل مؤسسات بر طبق پیشنهاد شهرداری و اتخاذ تدابیر احتیاطی جهت جلوگیری از خطر آتش‌سوزی و مانند آن.

سازمان آتشنشانی و خدمات ایمنی



این سازمان به موجب ماده ۳ اساسنامه، وظیفه نجات جان انسان‌ها و مهار و اطفای حریق، مسئول نظارت و کنترل بر شرایط ایمنی ساختمان‌ها و استانداردهای تجهیزات آنها در برابر سوانح گوناگون را دارد.



- وظیفه اصلی این سازمان بر اساس ماده سوم اساسنامه تشکیل آتش نشانی بررسی صلاحیت فنی و امکانات ایمنی شرکت‌ها و محرز بودن امور ایمنی و نجات و اطفای حریق از وظایف ذاتی این سازمان است و اداره پیشگیری از حریق از بخش‌های اصلی این سازمان محسوب می‌گردد.

قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان

- ماده ۳۳- اصول و قواعد فنی که رعایت آنها در طراحی، محاسبه، اجرا، بهره برداری و نگهداری ساختمانها به منظور اطمینان از ایمنی، بهداشت، بهره دهی مناسب، آسایش و صرفه اقتصادی ضروری است، به وسیله وزارت مسکن و شهرسازی تدوین خواهد شد. حوزه شمول این اصول و قواعد و ترتیب کنترل اجرای آنها و حدود اختیارات و وظایف سازمانها عهده دار کنترل و ترویج این اصول و قواعد در هر مبحث به موجب آئین نامه ای خواهد بود که به وسیله وزارتخانه های مسکن و شهرسازی و کشور تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید. مجموعه اصول و قواعد فنی و آئین نامه کنترل و اجرای آنها مقررات ملی ساختمان را تشکیل می دهند.

• **ماده ۳۴-** شهرداریها و سایر مراجع صدور پروانه و کنترل و نظارت بر اجرای ساختمان و امور شهرسازی، مجریان ساختمانها و تأسیسات دولتی و عمومی، صاحبان حرفه های مهندسی ساختمان و شهرسازی و مالکان و کارفرمایان در شهرها، شهرکها و شهرستانها و سایر نقاط واقع در حوزه شمول مقررات ملی ساختمان و ضوابط و مقررات شهرسازی مکلفند مقررات ملی ساختمان را رعایت نمایند. عدم رعایت مقررات یاد شده و ضوابط و مقررات شهرسازی تخلف از این قانون محسوب میشود.

اصناف

اصناف مطابق بند ز ماده ۳۷ قانون صنفی نظارت بر اجرای مقررات فنی و ایمنی و حفاظتی و بیمه گذاری واحدهای صنفی را بر عهده خواهند داشت . و بر اساس تبصره ذیل این ماده چنانچه در اجرای مقررات بهداشتی و ایمنی با مخالفت مالک ملک مواجه شوند می توانند با جلب موافقت مجمع امور صنفی و با هزینه خود اقدام نمایند.



قانون کار جمهوری اسلامی ایران

ماده ۹۱- کارفرمایان و مسئولان کلیه واحدهای موضوع ماده (۸۵) این قانون مکلفند بر اساس مصوبات شورای عالی حفاظت فنی برای تامین حفاظت و سلامت و بهداشت کارگران در محیط کار، وسایل و امکانات لازم را تهیه و در اختیار آنان قرار داده و چگونگی کاربرد وسایل فوق الذکر را به آنان بیاموزند و در خصوص رعایت مقررات حفاظتی و بهداشتی نظارت نمایند. افراد مذکور نیز ملزم به استفاده و نگهداری از وسایل حفاظتی و بهداشتی فردی و اجرای دستورالعمل های مربوط کارگاه می باشند.

• ماده ۱۷۶ - متخلفان از هر یک از موارد مذکور در مواد

• (۵۲) - (۶۱) - (۷۵) - (۷۷) - (۷۹) - (۸۳) - (۸۴) و (۹۱)

• برای هر مورد تخلف حسب مورد علاوه بر رفع تخلف یا تادیه حقوق کارگر یا هر دو در مهلتی که دادگاه با کسب نظر نماینده وزارت کار و امور اجتماعی تعیین خواهد کرد، به ازای هر کارگر به ترتیب ذیل محکوم خواهند شد:

• ۱- برای تا ۱۰ نفر، ۲۰۰ تا ۵۰۰ برابر حداقل مزد روزانه یک کارگر.

• ۲- برای تا ۱۰۰ نفر نسبت به مازاد ۱۰ نفر، ۲۰ تا ۵۰ برابر حداقل مزد روزانه یک کارگر.

• ۳- برای بالاتر از ۱۰۰ نفر نسبت به مازاد ۱۰۰ نفر، ۱۰ تا ۲۰ برابر حداقل مزد روزانه یک کارگر.

• در صورت تکرار تخلف، متخلفان مذکور به حبس از ۹۱ روز تا ۱۸۰ روز محکوم خواهند شد.

وزارتخانه‌های کار و بهداشت

مقررات مندرج در فصل ۴ قانون کار، وزارت کار و رفاه اجتماعی با وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی را مسئول درخواست پلمپ واحدهای کارگاهی غیرایمن می‌داند.

حسب ماده ۱۰۵ قانون کار هر کارگاه در حین بازرسی به تشخیص بازرس کار یا کارشناس بهداشت حرفه‌ای احتمال وقوع حادثه و یا بروز خطر در کارگاه داده شود و بازرس کار یا کارشناس بهداشت حرفه‌ای مکلف هستند مراتب را فوراً و کتبا به کارفرما یا نماینده او و نیز به رئیس مستقیم خود اطلاع دهند و حسب تبصره این قانون می‌توانند از دادسرای عمومی محل تقاضای تعطیلی کارگاه را نمایند و زمانی این دستور رفع می‌شود که رفع نواقص صورت گیرد.

- وزارت کار و رفاه اجتماعی و همچنین بهداشت، درمان و آموزش پزشکی حسب گزارش بازرسان کار و کارشناسان بهداشت حرفه ای از دادسرای عمومی محل و در صورت عدم تشکیل دادسرای عمومی از دادگاه محل تقاضا خواهند کرد فوراً قرار تعطیل و لاک و مهر تمام یا قسمتی از کارگاه را صادر نماید.

- دادستان بلافاصله نسبت به صدور قرار اقدام و قرار مذکور پس از اقدام قابل اجرا است؛ دستور رفع تعطیلی توسط مرجع مذکور در صورتی صادر خواهد شد که بازرس کار یا کارشناس بهداشت حرفه ای یا کارشناسان ذی ربط دادگستری رفع نواقص و معایب موجود را تایید کند.

کارفرمایان و مسئولان واحدهای تولیدی

- کارفرمایان و مسئولان واحدهای تولیدی به موجب ماده ۹۱ قانون کار مکلف هستند بر اساس مصوبات شورای عالی حفاظت فنی برای تأمین حفاظت، سلامتی و بهداشت کارگران در محیط کار وسایل و امکانات لازم را فراهم نموده و در اختیار آنها قرار دهند که این موضوع در دستور بررسی است، از جمله مقررات بهداشتی - ایمنی به سایر واحدهای صنفی که از طرف مراجع ذیربط وضع می شود از وظایف و اختیار مجامع صنفی است.

هیات مدیره ساختمان

اصولا حفظ نظم و تعمیرات در مشاعات و برقراری و رعایت اصول ایمنی در ساختمان جزء تکالیف قانونی هیات مدیره ساختمان است و صرفنظر از این موضوع جهت جلوگیری از خسارات بیش از حد وفق بند ۱۴ قانون تملک آپارتمانها و ماده ۲۰ آیین نامه اجرایی؛ مدیریت ساختمان را باید به عنوان یک واحد مستقل در مقابل آتش سوزی بیمه نماید و این تکلیف قانونی به صورت اجبار بر عهده هیات مدیره قرار گرفته است که در صورت عدم اقدام و بروز آتش سوزی هیات مدیره مسئول خواهد بود.

درخواست از وزارت مبنی بر انتخاب کارشناسان موضوع ماده ۱۳ قانون

آنچه که در ماده ۱۳ قانون تملک آپارتمان‌ها مقرر گردیده در رابطه با پایان عمر مفید و فرسودگی کلی ساختمان لزوم تجدید بنای آن است.

- در این ماده پیش‌بینی شده که تشخیص پایان عمر مفید و فرسودگی کلی و بیم خطر یا ضرر مالی و جانی ناشی از پایان عمر مفید و فرسودگی ساختمان به عهده سه نفر از کارشناسان رسمی دادگستری است که انتخاب کارشناسان مزبور به عهده مالکان بوده و در صورتی که مالکان ساختمان در این خصوص توافقی نداشته باشند وزارت مسکن و شهرسازی با درخواست مدیر یا هیئت‌مدیره اقدام به انتخاب کارشناسان یادشده خواهد کرد.

درخواست تخلیه واحدهای خودداری کننده از همکاری در امر بازسازی ساختمان

تبصره ۲ ماده ۱۳ قانون مصرح است بر اینکه چنانچه مالک خودداری کننده از همکاری اقدام به تخلیه واحد متعلق به خود به منظور تجدید بنا نکند، حسب درخواست مدیر یا مدیران مجموعه، رئیس دادگستری یا رئیس مجتمع قضائی محل با احراز تامین مسکن مناسب برای وی توسط سایر مالکان، دستور تخلیه آپارتمان یادشده را صادر خواهد کرد، لذا یکی دیگر از وظایف مدیر یا مدیران درخواست تخلیه واحدی است که مالک آن از همکاری جهت تجدید بنای ساختمان یا عدم تخلیه واحد خود، امتناع و از همکاری خودداری می‌ورزند.

قانون تملک آپارتمانها

- ماده ۱۴- مدیر یا مدیران مکلفند تمام بنا را به عنوان یک واحد در مقابل آتش سوزی بیمه نمایند. سهم هر یک از مالکان به تناسب سطح زیر بنای اختصاصی آنها وسیله مدیر یا مدیران تعیین و از شرکاء اخذ و به بیمه گر پرداخت خواهد شد. در صورت عدم اقدام و بروز آتش سوزی مدیر یا مدیران مسؤول جبران خسارات وارده می باشند.

- هیات مدیره ساختمان پلاسکو به استناد ماده ۱۴ قانون تملک آپارتمان ها مکلف به بیمه نمودن ساختمان در برابر آتش سوزی بوده است و مالک ساختمان به استناد ماده ۹۱ قانون کار پس از اعلام و گزارش بازرس کار موظف به رفع خطر می باشد.
- از سوی دیگر این استدلال که ساکنان مستأجر بوده و مالک اصلی بنیاد مستضعفان است، نمی تواند ذره ای از این مسئولیت بکاهد و تکالیف انسانی و قانونی نظیر ماده ۲۰ قانون روابط موجر و مستاجر مصوب ۱۳۵۶ و ماده ۴۸۶ قانون مدنی در الزام انجام تعمیرات اساسی و کلی در ساختمان اثبات کننده مسئولیت مالک و ساکنین است.

وزارت راه و شهرسازی

- وزارت راه و شهرسازی سازماندهی و تشکیل تیم های بازرسی جهت نظارت بر ایمنی ساختمان را در زمان بهره برداری موضوع مبحث ۲۲ مقررات ملی ساختمان موظف بوده است که گزارش نحوه اقدامات در دست بررسی است.
- وزارت مذکور در جهت نظارت عالی بر اجرای مقررات ملی ساختمان و بازدید نمونه ای و موردی از ساختمان به موجب ماده ۳۳ و ۳۷ آیین نامه اجرایی ماده ۴۲ نظام مهندسی و کنترل ساختمان وظایف بر عهده دارد.

• بر اساس مصوبه خود هیات دولت در سال ۹۳ و براساس مواد قانونی ۱۰۵ آن، نظام صنفی و وزارت کار برای ایمنی سازی مسئولیت دارند همه اینها مسئولیت دارند. براساس مصوبه مجلس بازرس وزارت کار ضابط دادگستری است. کارشناس بازرسی مجموعه آتش نشانی ما براساس مصوبه هیات دولت در سال ۹۳ همکار بازرس مجموعه وزارت کار است و وزارت کار می تواند به عنوان ضابط حکم توقیف را بگیرد و دادسرا مکلف است حکم را به ضابط بدهد.



اکنون اقدام کنید! هر یک از
ما این قدرت را داریم...

مدیریت بحران شهرداری اسلامشهر